

Peter Semolič

POROKA

radijska igra

OSEBE

Mare

Joc

Špela

Policaj Boštjan Tomaž

Natakarica

Policaj Tomaž Boštjan

Prizorišče je nekje ob cesti, sliši se mimovozeče avtomobile.

MARE: *Zadihano.* Madona, upam da nisem prepozen. Hej, gospa! Gospa! Ali imate mogoče uro? Hej, kam pa bežite? Saj vam ne bom nič naredil! To je zaradi flaše, ne? Madona, človek ima flašo, pa že vsi bežijo od njega! Na zabavo grem in imam flašo s sabo! A je to mogoče prepovedano? Naj pridem na prijateljevo ohcet brez darila? *Zase.* To pa je olika. Hej, to ni nobena olika, da veste!

Premolk. Madona, je mraz. Hej, gospodična, ali mi lahko vi poveste... Na, tudi ta je zbežala. Pa to ni res! Gremo v Evropo, gremo v Evropo! Pa kaj si ti ljudje mislijo, da tam v Evropi hodijo sami direktorji okrog, sami poštirkanci! Saj imam tudi jaz obleko in kravato! Drek, nikjer ni več kravate. Pa še včeraj sem jo imel. *Premolk.* Madona je mraz! Ko bi se zmenili vsaj v kakšnem lokalu, ne pa takole na cesti, kot zadnji revčki. Madona, kako stiska!

JOC: Živijo! Že dolgo čakaš?

MARE: Živijo, Joc! A ni prav svinjsko mraz? kako zgledam? Zgledam tako, da bi morale ženske bežat pred mano?

JOC: Če odštejem to, da si neobrit, povaljan, da imaš plašč razpet, da šal visi s tebe kot povožena belouška, da si s to črno kapo, nabito na oči, podoben kaznjencu iz cenenih ameriških filmov, no, če odštejem še flašo, potem, ja, potem bi rekel, da res zgledaš tako, da bi morale ženske bežat pred tabo.

MARE: Ne zafrkavaj! Nimaš pojma, kakšno noč imam za sabo. Madona, je mraz! Pa še scat me! Imaš uro?

JOC: Vsak čas bo pol.

MARE: Sigurno bo zamudila. Ženske zmerom zamujajo na zmenke.

JOC: Špela je čisto v redu punca.

MARE: Madona je mraz! A bi bil tako prijazen in mi pridržal flašo? Samo scat skočim v tisti bife tam. Joc, dušca si. Sem ti že kdaj rekel, da si dušca? Res, prava dušca si. Hej, če boš žejen, kar nagni! Refošk je!

JOC: Ja, ja, pojdi že! In da se mi ne boš ustavil pri šanku, jaz te ne bom hodil iskat!

MARE: *Že od daleč.* Takoj bom nazaj!

JOC: *Zase*. Če boš žejen, kar nagni. Mater, ob pol devetih zjutraj, pa že nažgan. Je pa res mraz.

* * *

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Dobro jutro, gospod. Policist Boštjan Tomaž. Vaše dokumente bi prosil.

JOC: Dokumente, kakšne dokumente?

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Osebne dokumente. Osebno izkaznico, vozniško dovoljenje...

JOC: Zakaj pa, če smem vprašat?

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Ljudje se pritožujejo nad vami.

JOC: Nad mano? Ljudje se pritožujejo nad mano? Kateri ljudje?

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Neka starejša gospa nas je obvestila, da ste jo nadlegovali.

JOC: Gospod policaj, to bo sigurno pomota, jaz nisem nikogar nadlegoval.

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Gospa je rekla, da jo je nadlegoval moški v črnem plašču in s šalom. Po njenem mnenju je bil vinjen. Ali se vam ne zdi, da s steklenico v roki popolnoma ustrezate njenemu opisu?

JOC: Pa ta steklenica sploh ni moja, od mojega prijatelja je.

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Prijatelja? Kje pa je vaš prijatelj? Jaz ga nikjer ne vidim.

JOC: V bife je skočil.

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: A ja?

JOC: Ja, res, takoj bo nazaj ...

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Jaz pa vam še enkrat povem, da nikjer ne vidim vašega prijatelja. Na vašo žalost sem pač tak, da verjamem le v tisto, kar vidim. Pokažite mi torej osebni dokument, jaz bom napisal prijavo, vi se boste odpravili domov in vsa stvar bo rešena. V kolikor pa se boste še naprej izmikali, vas bom prisiljen odpeljati na policijsko postajo. Kako se boste torej odločili?

JOC: V redu, v redu, samo da najdem osebno, samo trenutek... *Zasliši se plenk steklenice, ki se razbije na asfaltu.* O, sranje, o, ti hudičevo sranje! Pa po hlačah me je pošpricalo! Mater, po čisto novih hlačah, hlačah za na ohcet! O, ti sranje! Evo, to človek dobi, če dela usluge! Izvolito osebno! Kako naj si zdaj sperem ven ta zajeban refošk!

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Brez preklinjanja, prosim. Ne pozabite, da govorite z uradno osebo. *Zase.* Jože Žganjar. Glede na situacijo, kar primerno ime, bi rekel.

JOC: Če bi šlo morda s snegom ... Ne, tudi to je brez haska! O, sranje!

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Vam jih bo že žena oprala.

JOC: Žena? Nimam žene. Konc je z njimi, konc!

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Vas lahko prosim za malo pozornosti?

JOC: Ja...

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Hvala. Takole bova naredila. Tu imate izvod ovadbe sodniku za prekrške in osebno izkaznico. Zdaj pa vam svetujem, da se napotite proti domu. Sva zmenjena?

JOC: Čakam avto.

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: Avto?

JOC: Prijateljeva punca nas pelje na ohcet, na Otočec, na prijateljevo ohcet, tu smo zmenjeni ...

POLICAJ BOŠTJAN TOMAŽ: A, ohcet! In vi ste začeli praznovat že navsezgodaj.

Prav, potem ostanite tukaj, samo ne nadlegujte več mimoidočih. Zmenjena?

JOC: Zmenjena, zmenjena. *Policaj se oddalji.* Mater, pa so hlače fuč! Sodnik za prekrške ... Ubil bom tega Mareta, mater, da ga bom ubil!

* * *

MARE: Sem že nazaj! Je še ni, ne? Sem rekel, ženske ... Hej, kje imaš pa flašo? Pa ne da ti je padla na tla?

JOC: *Skoz zobe.* Mir mi daj, samo mir mi daj!

MARE: Kaj se vsajaš! Sem jaz razbil flašo ali si jo ti? Madona, ves refošk je šel! Vsaj tričetrtr litra ga je še bilo. Pa ne da si to naredil nalašč? Joc, samo ne reci, da si to naredil nalašč! Kako bom pa zdaj prišel do tistga prekletga Otočca.

JOC: *Še zmerom skoz zobe.* Bi že bil, prosim, tiho.

MARE: A se tako govori z mano? To sem jaz, Mare, človek, ki si mu pravkar razbil flašo refoška! Ali se tako govori s človekom, ki si mu razbil flašo refoška?

JOC: *Še kar skoz zobe.* Daj mi mir, si slišal, samo mir mi daj! *Nič več skoz zobe.* Na, preberi si tole, ti žrtev!

MARE: *Bere.* "Okoli osmih zjutraj sem dobil prijavo starejše meščanke, da jo je na postajališču številke pet v Ljubljani nadlegoval vinjen moški. Ob preverbi prijave sem na omenjenem mestu našel Jožeta Žganjarja. Osebek..." *Se zaheheta.* To si ti, osebek! *Se v hipu zresni.* Okej, okej. *Bere naprej.* "Osebek je bil vidno vinjen, v rokah je imel napol prazno steklenico vina, ki jo je med preiskavo izpustil iz rok." Madona, Joc, res si jo izpustil! Sem že tiho, sem že tiho. *Bere naprej.* "Ob tem je, kljub mojim intervencijam, v moji navzočnosti preklinjal. Jožeta Žganjarja ovajam sodniku za prekrške zaradi kaljenja javnega reda in miru (preklinjanje, razbijanje steklenic) in nadlegovanja mimoidočih. Podpis: Policist Boštjan Tomaž." Ja, Joc, kaj si pa počel tačas, ko me ni bilo? Človek božji, pa kaj si divjak ali kaj?

JOC: Jaz? Kaj sem jaz počel? Mater ti ...

MARE: Pa kaj se razburjaš, kaj se dereš name! Naredil si pizdarijo, okej, potreben si, okej, nadleguješ ženske, okej, čeprav ne razumem, zakaj ravno - *prebere* - starejše meščanke, ampak, okej, okusi so različni, nuja je huda, razumem, vsaj mislim, da razumem.

JOC: Tih bod, sam tih bod! Mater ti... Daj to sem! A hočeš slišat...

MARE: Hej, hej! Ima tista tvoja češplja rdeč avto?

JOC: Katera moja češplja? Špela? Špela! Ja, ona je. Špela! Samo še nekaj: to ni nobena češplja, to je Špela, Tilnova punca, in do nje se boš obnašal maksimalno spoštljivo. Si razumel?

MARE: A, Tilnova punca je. A tako, Tilnova punca, razumem, razumem... Ti, kdo pa je Tilen?

* * *

Smo v Špelinem avtu. V njem bobni techno, tako da morajo vsi trije vpiti, če se hočejo slišati.

ŠPELA: Si v redu tam zad? Maš zadovoljstvo prostora?

MARE: Ja, okej, čist okej sem! Ti si Tilnova punca, ne?

ŠPELA: Kaj si rekel?

MARE: Tilnova punca si, ne?

ŠPELA: Ja!

MARE: Kako je kaj s starim Tilnom?

ŠPELA: V redu! Na službenem potovanju je, drugač bi šel tudi on z nami! Poznaš Tilna?

MARE: Ja, poznam! Zadnjič sva bla skupaj! Kul tip, če vprašaš mene!

ŠPELA: Mare ti je ime, ne? Čudno, še nikol te ni omenu!

MARE: Ni? Čudn, pa ta boljša prijateljca sva! Nimaš pojma, kaj vse sva dala skoz!

ŠPELA: Kaj sta dala skoz?

JOC: Tiho, tam zadaj! Nič mu ne verjemi Špela, ta samo naklada!

MARE: Pa Tilen ve, da se ti z dvema tipoma fijakaš po Sloveniji?

ŠPELA: Kaj, če ve? Seveda ve!

MARE: Je pa čudno, ne, da te kar takole pusti samo na pot! Zima, mraz, dva razgreta tipa, ful faca tale Tilen, če vprašaš mene!

ŠPELA: Pa dobr, pa kaj ti je? Na ohcet gremo, moja najboljša prijateljica se moži, to je vesel dan in nočem poslušat takšnih. V redu?

JOC: V redu.

ŠPELA: V redu, tam zadaj?

MARE: V redu.

ŠPELA: Potem smo zmenjeni. *Premolk.* Bencinska črpalka. Saj ne zamerita, če se za hip ustavimo, samo na WC bom skočila.

JOC: Kaj?

MARE: Punca gre lulat, za božjo voljo, menda jo boš ja pustil it lulat, Joc!

JOC: S tabo se ne pogovarjam več!

ŠPELA: Pa kaj je z vama, saj sta čisto poživinjena! *Ustavljanje avtomobila, potem ugašanje kasetarja, tako da je naslednja izjava izrečene v tišini.* Zdaj grem do veceja in ko pridem nazaj, imejta zamenjano ploščo. Če ne, bom oba zabrisala iz avta. Sta razumela?

MARE, JOC: *Nejevoljno.* Ja ... *Odpiranje in zapiranje avtomobilskih vrat.*

* * *

MARE: Kakšna tečna baba. *Premolk.* In zamudila je. Sem ti rekel, da ženske zmerom zamujajo.

JOC: Zdaj pa dost! Mačka imaš, tečen si, zaradi tvojega gnjavljenja ljudi je policaj popisal mene, zdaj se pa pomir! Misliš, da bom celo pot poslušal tvoje nerganje? *Premolk.*

MARE: Kakšno pivo bi se mi prileglo, čisto sem dehidriran. Glej, kako se mi trese roka! Še infarkt me bo, če ne bom dobil piva. Hej, misliš, da zdaj, ko je ni, lahko prižgem cigaret? Ne, najbrž ne, najbrž bi takoj zavohala, da sem kadil in bi nardila kažin. *Premolk.* Se prav sprašujem, kako tisti Tilen lahko vozi s takšno tečko?

JOC: Jaz bi se prej vprašal, kako ona vozi z njim. Saj ne rečem, denar ima svoj čar, vendar pa mi je punce res žal ...

MARE: Ti, ne bi stopila ven in nadaljevala tega pogovora ob enem cigaretu, a?

JOC: Prepozno, je že nazaj.

MARE: Drek! Ravno ko misliš, da je posijalo sonce, spoznaš, da je to samo luč, ki jo je nek zajeban zasliševalec usmeril vate.

ŠPELA: Sem že nazaj, fanta! Sta zamenjala ploščo? V redu. Gremo naprej. *Vžge in spelje*. Malo muzike, kaj, da bo bolj veselo. *Zabobni techno*. Vse v redu tam zadaj?

MARE: Kaj?

ŠPELA: Sprašujem, če je vse v redu?

MARE: Ja! *Joc zazeha*.

ŠPELA: Kaj je, Joc? Si zaspan?

JOC: Mhm. Celo noč sem slikal, tako da bi kar malo zadremal.

ŠPELA: Ti si kar privošči!

* * *

Techno se prelije v "sanjsko glasbo".

JOC: Madona, a takle je oblak. Sem mislil, da je bolj mufkast. Hm ... Ta je kot iz gume, kot napihnjena blazina za na morje. *Podrgne z nohtom po površini oblaka in zasliši se, kot da bi drgnil po gumi*. Točno, guma! Če se predre, bom padel, padel ... Wow, folk, saj to je New York! Empire State Building! Če to ni šus! Ja, ampak če se oblak predre, bom padel ravno na Ellis Island. To je pa kliše, to je pa čisto navaden kliše! Če hočete v deželo nešteti možnosti, morate vse uši in bolhe pustiti na Ellis Islandu! Tu boste dobili nove bolhe in uši! *Premolk*. Matr, je vroče! No ja, se mi bojo vsaj hlače posušile. Saj sem vedel, nikoli ne hodi v New York poleti, poleti je prevroče. In zakaj bi sploh hodil v New York? Kaj pa imajo takšnega v New Yorku, da bi človek hodil tja? Okej, okej galerije ... *Premolk*. *Nenadoma od nekje z glasnim fiju nekaj privrši*. Opa, kaj je bilo to! Pazi, kako voziš!

ŠPELA: Saj ne vozim jaz! Oblak vozi! Kar sam! Kar po svoje! A ni super?

JOC: Nič ni super, skoraj si me sklatila z mojega oblaka. Še malo pa bi padel, padel ... Hmm, to pa ni New York! Razen, če so tja prenesli še Eifflov stolp. Prekleti požrešni Amerikanci, vse bi požrli, Vietnam, Evropo, Balkan ...

ŠPELA: Kaj praviš?

JOC: Da to ni New York!

ŠPELA: Seveda ni New York! Zakaj pa naj bi bil New York?

JOC: In kaj potem je, če ni New York?

ŠPELA: Nimam pojma, sploh nimam pojma, kje sem.

JOC: Lepo, lepo, zadeva postaja vse lepša in lepša. Hej, a je tudi tvoj oblak iz gume?

ŠPELA: Ne, moj je čisto mehek, svilen, dišeč kot sveže postлана postelja, poln čisto drobnih belih peresc, ki se pa nič ne lepijo na kožo ... Tilen, pridi sem, Tilen!

JOC: Matr, ženska je čisto naga! Matr, kakšna ženska! Tole bom moral povedat Maretu. Tale Špela ... In kje je ta kreten Tilen?

ŠPELA: Tilen, pridi, skoči k meni!

JOC: Že skačem, že skačem! Drek! Kaj za vruga pa počno dereze na mojih nogah? Če bom vstal, bom preluknjaj oblak in padel, padel, kamor bom pač že padel.

ŠPELA: Tilen, pohiti, oddaljujeva se, veter me nosi vstran! Tilen!

JOC: Samo dereze si snamem, samo še dereze si snamem. Tok vozlov...

ŠPELA: *Pojemajoče*. Tilen!... Tilen!... Tilen!... Tilen!...

MARE: *Oglasi se v Špeline klice*. Joc! Joc!

JOC: Mare, živijo, kaj pa ti tu? Daj pomagaj mi snet dereze, a ne vidiš, da me Špela kliče!

MARE: Joc!

JOC: Pa kaj za vruga počneš tu? To nise takšne sanje, da bi v njih imel karkoli za počet še en moški!

MARE: Joc! *Sanjska glasba odsekano utihne*.

JOC: Pa dobr, kaj je?

MARE: Zbud se že, za vruga. Zgleda, da smo zašli!

JOC: Kaj?

MARE: Zašli smo. Izogniti smo se hoteli koloni in smo zašli.

JOC: Kje pa smo?

ŠPELA: Nimam pojma, kje smo.

JOC: Ja, saj, ti tako nikoli nimaš pojma, kje si.

ŠPELA: Prosim?

MARE: V neki vasi smo. Tu je neka gostilna. Šli bomo na eno pivo in povprašali, kako se pride do Otočca. Daj, Joc, zmigaj se že iz avta, drugače nam bodo še riti zmrznile.

* * *

Smo v kmečki gostilni. Slišati je ropotanje posode, pridušeno govorjenje obiskovalcev in seveda domačo glasbo.

MARE : Sta povprašala za pot?

JOC: Sva.

MARE: Si mi naročil pijačo?

JOC: Sem.

MARE: Kje pa je?

JOC: Natararica jo bo prinesla.

MARE: *Si prižge cigareto.* Mmm, kako paše. Če je Krištof Kolumb z odkritjem Amerike storil kaj dobrega, potem se to gotovo nanaša na tobak. In na pejotl, se razume. Kje pa je Špela?

JOC: Na stranišču.

MARE: Se ti ne zdi, da ta ženska nekam pogosto hodi na sekret?

JOC: Ne vem, se ne ukvarjam z njeno straniščno frekvenco. A, že gre pijača. Prav potreben sem močne kave.

NATAKARICA: Izvolite, pivo, sadjavec, ora, kavica ... *Zasliši se ropot skodelice, ki pade.*

JOC: Tristo hudičev!

NATAKARICA: Joj, oprostite!

JOC: Pa prav po hlačah... Na, zdaj imam pa še drugo hlačnico posvinjano!

NATAKARICA: Res, oprostite ... Vas je opeklo?

JOC: Kaj opeklo! To so moje najboljše hlače, hlače za na ohcet ...

MARE: Glej na zadevo filozofsko: zdaj imaš polite samo hlače, če bi kava pljusnila le malo više, bi imel pa zasvinjan še rekle.

JOC: K vragu s filozofijo! Konc je z njimi, zdej je pa čist zares konc z njimi ... No, prav lepo bom zgledal na poroki.

NATAKARICA: Na poroko greste?

MARE: Ja.

NATAKARICA: No, potem je pa to še sreča!

JOC: Sreča?

NATAKARICA: Ja, to, če ima moški s hrano ali pijačo pomazano obleko, pomeni, da bo v zakonu vsega v izobilju.

MARE: Kje ste pa to slišal?

NATAKARICA: V enem filmu so to povedali. Res. Vam bom takoj prinesla novo kavo.

JOC: Ne, ne, kar pustite. Račun, prosim.

NATAKARICA: Vam prinesem kaj drugega?

JOC: Ne, je že v redu. Izvolite.

NATAKARICA: Res, oprostite ...

JOC: Je že v redu, nič se ne sekirajte, nič vam nisem zameril, res ne ... *Napol sam zase.*
Izobilje v zakonu! Kot da bi bil jaz ženin.

MARE: Ja, tudi podeželje ni več tisto, kar je bilo. Človek bi pričakoval kako misel iz "bogate zakladnice slovenske ljudske modrosti", dobi pa bedastočo iz kdo ve katere TV limonade.

* * *

JOC: Kaj pa ti je? Zakaj si tako blede? Ti je slabo?

ŠPELA: Nič mi ni. Vse je v redu.

JOC: Kako v redu, če si pa taka kot kako Mondrianovo platno? Si lačna, bi kaj pojedla? Saj imamo še dovolj časa za eno župco. Gospa!

ŠPELA: Ne, ne, vse je v redu, res. Nič mi ni. Nisem lačna. Malo ore bom.

JOC: Kot hočeš. Samo ... ne bi te rad pripeljal nazaj k Tilnu čisto zdelano, to je vse.
Res ni nič narobe?

ŠPELA: Ne, res ni nič narobe. Vse je v najlepšem redu, hvala.

JOC: Prav, prav. Grem še jaz na WC. *Premolk.*

MARE: Kaj ni poroka ena res čudna institucija, mislim, nekomu se zaobljubit do konca življenja, zaobljubit mu svoje telo - okej, to še gre -, ampak zaobljubit mu tudi svoja čustva, misli... Si že bila kdaj na poroki?

ŠPELA: Na sestričnini, ko sem bila še majhna. V bistvu se nič ne spomnim, razen tega, da sem pojedla neznansko količino tort. V bistvu bo to moja prva poroka.

MARE: Po čigavi strani greš, po ženinovi ali po nevestini?

ŠPELA: Po nevestini. Marjana je moja najboljša prijateljica. Skupaj sva hodili v šolo, najprej v osnovno in potem še na gimnazijo. Potem sem šla jaz na faks v Ljubljano, ona se bo pa poročila.

MARE: No, no, le nič solzá deklič, faks je vse, poroka nič!

ŠPELA: *Skozi smeh.* Veš kaj, če se ravno ne delaš pametnega, si kar v redu.

MARE: Ja, sem že nekje slišal. *Premolk.* Dolenjka torej.

ŠPELA: Ja, s Krke.

MARE: Se pravi, da se Špela tako rekoč vrača domov.

ŠPELA: *Prikrito zaskrbljeno.* Ja, domov ...

MARE: Vrnitev domov, veš, to je velika tema v svetovni literaturi. In slikarstvu.

Petkovšek: Doma. Slika je nedokončana, tako da Petkovšek praktično nima telesa. Saj se tudi sam počutim tako vsakič, ko obiščem mamó. Moja mama je čisto v redu ženska, da se razumeva, samo, vedno znova me uspe spraviti ob telo. In ob živce. Še posebej ob živce. Pridejo pa vsakič znova nazaj, telo in živci, tako da se nimaš absolutno česa bat. Je pa zadeva naporna, to pa je.

JOC: Sta popila? Mislim, da nas danes čaka še ena poroka.

ŠPELA: Ja, gremo. Si si zapomnil pot, Joc?

JOC: Nič ne skrbi, vse je tu notri.

MARE: Ja, en zelen možganožer, ki strada.

JOC: Ah, nehaj že ... Nasvidenje, gospa!

ŠPELA; MARE: Nasvidenje!

NATAKARICA: Nasvidenje! *Domača glasba naraste in utihne.*

***

Spet smo v avtu.

MARE: Si si kdaj predstavljal, da se bo kdo od nas, kdo iz naše klape, poročil na Otočcu? Jaz si nisem. Pa je enemu le uspelo, da se je prebil. Si jo že videl?

JOC: Ne, Damjan jo je kar dobro skrival. Tega mu tudi nič ne zamerim, kdo pa bi hotel bodočo ženo predstaviti takšnim kot sva midva.

MARE: Ja, faliran študent sociologije in zapiti slikar ...No, okej, faliran in zapiti študent sociologije in slikar, ki ga nihče ne šmirgla. Madona, Joc, mislim, da sva čisti zgubi. Pri tridesetih letih nimava še ničesar za pokazati. Imaš stanovanje? Nimaš. Imaš družino? Nimaš. Avto, imaš avto? Ne, nimaš ga. Imaš žensko? Nimaš je. Madona, Joc, še ženske nima noben od naju. Zgubi sva, ti rečem, totalni nuli.

ŠPELA: No, no, pa menda ne bosta zdaj jamrala.

MARE: In zakaj ne bi? Imava morda kak razlog za optimizem? Tebi je lahko, ti si si že najdla "ta pravga", kot se temu reče, ne?

ŠPELA: *Stisne skozi zobe.* "Ta pravga"! Ja, pa je res čist "ta prav", ta moj Tilen.

Premolk.

MARE: In kdo sploh je Tilen, vprašam že stoprvič?

JOC: Nek podjetnik, ki ima idejo, da se mora pred prijatelji postaviti tudi s kakšno sliko. In je eno naročil pri meni. Če mu bo všeč, mi bo še katero odkupil. Sorry, Špela ...

MARE: A, biznismen. Na take pa ne pijeva, Joc, a ne da ne?

JOC: Ne, ampak jaz sem od njega finančno odvisen, razumeš?

MARE: Ja, razumem. Svobodnjaki smo zmeraj odvisni od lopovov. Razumem, zdaj razumem, od kod Špeli tale čisto nov avto. Vse se sklada.

JOC: *Proseče.* Mare ...

MARE: Saj bom priden, saj ne bom več zajebaval. *Premolk.* Ne bo zdaj nobene muzike?

ŠPELA: Ne. Zdaj se moramo skoncentrirat, da ne bomo prepozni. Joc, kam moramo zaviti na tem križišču?

JOC: Kaj jaz vem. Na levo, rekel bi, da na levo.

ŠPELA: Kako, kaj jaz vem? Saj je natakarka jasno povedala ...

JOC: Jasno povedala! Pa ti ponovi, kaj je povedala, tudi ti si bila zraven.

ŠPELA: Ja, samo jaz sem šla potem bruhat.

JOC: Bruhat? Nič nisi rekla, da si bruhala. Ti je slabo? Mogoče bi se pa morali malo ustavit, da si odpočiješ.

ŠPELA: Saj stojimo, jebenti! In če ne boš povedal, kam moramo zaviti, bomo stali tu do sodnega dne!

JOC: Saj pravim, da na levo, kaj se razburjaš.

ŠPELA: Joc, na levi je makadam.

JOC: Potem pa na desno.

ŠPELA: Tebi je vseeno, tebi je čisto vseeno, če zamudiš prijateljevo poroko. Kakšna človeka sta vidva!

MARE: Pardon! Pardon! Draga gospodična, saj vam smem reči, draga gospodična, ne? Torej, draga gospodična, prosim, da mene popolnoma izvzamete iz svojega ogorčenja. Konec koncev nisem nikogar peljal po bližnjicah na Otočec, tako kot so to storili nekateri tu navzoči kartografi.

ŠPELA: Zdaj me boš pa še ti zajebaval! Daj, Joc, pomisli, kaj je rekla! Na križišču ... kam? Na levo ali na desno?

JOC: Kaj jaz vem, jaz sem bil v orientaciji zmerom slab. Vprašaj tega pametnjakoviča zadaj!

MARE: Jaz pravim na levo. Mi, liberalci, mi gremo zmerom na levo, čeprav to morda ne izgleda zmerom tako.

ŠPELA: Na desno gremo, po asfaltu. In da sta mi čisto tiho! V redu?

Spelje.

JOC: Saj ti nihče nič noče.

ŠPELA: Tiho, sem rekla. Joc, če bom še kdaj rabila kakršenkoli nasvet v zvezi s čimerkoli, ne samo v zvezi s potjo, ampak v zvezi s čimerkoli, potem sigurno, pa res čisto sigurno ne bom vprašala tebe. Razumeš? Si razumel? Dobro.

MARE: *Si brunda sam zase.* "Kje so tiste stezice, ki so včasih bile. Zdaj pa rase grmovje in zelene trave. Bom grmovje posekal, travico požel, bom naredil ... bom ustvaril ... ah, drek. Ti, tole pa fino ruka. Po kakšni cesti pa pelješ?"

ŠPELA: Nimam pojma. Mislim, da to ni prava cesta. Pa še obrnit ne morem, ker je na obeh straneh sneg.

MARE: Če bi poskusila rikverc?

ŠPELA: Kaj?

MARE: Vzvratno, tja nazaj, od koder smo prišli.

ŠPELA: V redu. *Ustavi avto.* Daj glavo dol, da mi ne boš zaslanjal zadnje šipe. *Spelje.* Še nikoli nisem tako daleč peljala vzvratno. Fanta, če zdrsnemo s ceste ... Nimam pojma, kako globoki so grabni ob cesti.

MARE: *Pridušeno, saj je sklonjen na zadnjem sedežu.* Pa si rekla, da je na obeh straneh sneg.

ŠPELA: Ja, ampak pod snegom so tisti grabni. Jebenti, če ni to en posran izlet!

JOC: Še malo pa bomo na križišču.

ŠPELA: Kako pa to veš, brihta?

JOC: Po tistem kozlanju tamle, no, saj ne vem, če je res kozlanje, izgleda že kot kozlanje, takole štrahasto po snegu, prav zanimiv vzorec ...

ŠPELA: *Histerično.* A bi nehal, prosim, a bi nehal! Jebenti, mi je slabo.

JOC: Slabo ti je? Boš bruhala?

ŠPELA: *Sunkovito ustavi avto, prav tako sunkovito odpre vrata; od zunaj se ob kratkem pogovoru med Maretom in Jocom sliši njeno stokanje.* O bog, o mamica, o bog, kako mi je slabo ... jebenti, ubil me bojo doma, ubil... Tilen, jebenti, Tilen ... o bog ... *itd.*

MARE: Hej, kaj je zdaj to! Skoraj sem si zlomil vrat! Madona, a se tako voz?

JOC: Slabo ji je, mislim, da bo bruhala. *Za hip prisluhne Špelinemu stokanju.* Ja, že bruha.

MARE: Madona, tole visenje z glavo navzdol ... Joc, sorry, ampak mislim, da bom tud js kozlal. *Odpre vrata in se že začne davit.*

JOC: V redu, že v redu. Vidva kar opravljajta svoje, jaz grem pa na en špancir. Kakšni občutljivi želodci! *Premolk. Hodi naokrog in si požvižgava. Ustavljanje avtomobila.* No, samo še tebe se je manjkalo.

* * *

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Dober dan! Kaj je narobe? Zakaj ste se ustavili sredi križišča?

JOC: Bruhata.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Kdo bruha?

JOC: En moški in ena ženska, tam za avtom, na drugi strani, od tu se ju ne vidi, če pa stopite ...

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Dokumente, prosim!

JOC: Ne, res, če stopite malo bolj sem ... Kakšne dokumente?

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Osebne dokumente, vozniško dovoljenje, osebno izkaznico ...

JOC: Zakaj pa, če smem vprašat?

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Nikjer ne piše, da bi vam moral policist razlagati, čemu. Dokumente prosim!

ŠPELA: *Iz ozadja, utrujeno, zasoplo.* Kaj je narobe? Joc, kaj se dogaja? Gospod policaj ...

MARE: Joc, slišiš, kaj te gospod policaj prosi? Ne nadleguje te, nič hudega ti ne bo naredil, Joc, verjemi, res ne, samo dokumente mu moraš pokazat. *Zašepeta policaju.* Veste, človek je bil ranjen v vojni ... za Slovenijo... *Spet naglas.* Joc, daj pokaži gospodu policaju dokumente. Tako, ja, gospod bo samo preveril tvoje dokumente, saj veš, da smo tu blizu meje.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: *Napol zase.* Jože Žganjar ... Lepo ime ...

MARE: *Šepne.* Slovensko.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Veteran, da ste?

MARE: Ja! *Spet zašepeta.* Medvedjek.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Razumem, razumem. *Premolk.* No, v redu, vam vračam dokumente. Zakaj pa avto stoji sredi ceste?

MARE: Slabo nama je bilo, puncu in meni, nekaj sva morala takšnega pojest v Ljubljani. Najbrž je bila tega kriva tista pica, kaj praviš? Ja, najbrž tista pica ... In smo morali zelo na hitro ustavit avto.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Ja, razumem, razumem ... Hudič je to. Pica, pravite? To se vam pri nas že ne bi moglo zgoditi, domača hrana ...

MARE: Zato smo tudi šli na izlet, gremo malo po Dolenjski, smo rekli, na kak kozarček cvička, na domačo hrano, malo na svež zrak ... Še sanja se vam ne, kakšno srečo imate, da lahko živite tu, sredi narave. Ne pa Ljubljana! Ona je tudi z Dolenjske.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Res? Od kod pa?

ŠPELA: S Krke.

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: To pa ni daleč od nas. Morda poznate ... no, saj ni važno. Nesporazum smo torej rešili, se bom poslovil, ampak ... avto pa le umaknite iz križišča, da ne bo kakšne nesreče.

MARE: Bomo, brez skrbi. Še malo se bomo posprehodili tu naokrog, saj veste, svež zrak ...

POLICAJ TOMAŽ BOŠTJAN: Nasvidenje!

ŠPELA, JOC, MARE: Nasvidenje.

ŠPELA: Dvanajst je ura ... Pa smo zamudili poroko. Uh ... *Prestrašeno zastoka.*

MARE: Joc, drž žensko, skup bo padla ...

* * *

Zvočni efekt nas prenese v Špelino omedlevico.

ŠPELA: Kakšna megla! Kako naj v tej megli sploh najdem Tilna? Rekel je, da bo stanoval v bližini Piccadilly Circusa. Aha, tamle nekdo gre ... Gospod, oprostite, kako se pride do Piccadillyja?

MARE: Excusez-moi, mademoiselle, je ne vous comprends pas.

ŠPELA: Kaj? Mislím "what"?

MARE: Je ne parle pas l'anglais. Je m' excuse ... *Se oddalji.*

ŠPELA: Kaj je pa ta govoril! Prav nič ga nisem razumela. Mislím, da je bil Španec ... ali pa Francoz. Ja, najbrž je bil Francoz. Froggy, žabar, kot bi rekli Angleži. Mogoče bi se pa spremenil v Angleža, če bi ga poljubila. Mogoče bi se pa Tilen spremenil, če bi ga poljubila. Mislím, zares poljubila. Ne, najbrž se ne bi. Moške lahko še tako poljubljaš, pa se ne nikoli ne spremenijo. Če se pa že, potem se sigurno spremenijo na slabše. Vsaj s Tilnom je bilo tako. Poljubi žabo in žaba bo ostala žaba. Poljubi princa in princ se ti bo spremenil v žabo. Oprostite!

JOC: Ja, prosim?

ŠPELA: No, končno nekdo, ki me razume. Sploh ne veste, kako je to, ko te nihče ne razume. Tipu govoriš, da ga imaš rada, on pa gleda vate kot teliček. In potem gre. Reče oprostí in gre. Reče: premlad sem še za otroka, razumeš, kariera in te stvari. In gre. In ga ni. In ko ga rabiš, gre v cirkus ... v London. V London v cirkus. V bistvu pa naredi cirkus tebi.

JOC: Vam jaz lahko kako pomagam?

ŠPELA: Nekoga iščem ...

JOC: Nekoga določenega ali kar nekoga?

ŠPELA: Nekoga določenega.

JOC: Kako pa mu je ime?

ŠPELA: Mislila sem, da mu je ime Tilen. Čist zares sem mislila, da mu je ime Tilen. Vendar mu ni ime Tilen. *Zakličé.* Tiiileen! Vidite, res mu ni ime Tilen. Če bi mu bilo ime Tilen, bi se zdaj oglasil, ne? In ne samo to. Bil bi tu ob meni in prestregel moj padec. Pa ga ni tukaj. Najbrž se na svoj potuhnjen način skriva nekje v megli. Jebenti, če ni to en posran tip. Kako je pa vam ime?

JOC: Joc.

ŠPELA: Joc? Slikar Joc? Sploh te nisem spoznala, Joc. Mar bi si izbrala tebe, Joc. Ti me imaš rad, no, vsaj mislim, da me imaš rad. In mislim, da imam tud jaz rada tebe. Vsaj malo. Joc! Pejva se lovit, Joc. Če me ujameš, bom tvoja. *Tiho, stokajoče in ne več v omedlevici.* Joc...

* * *

JOC: Ja, Špela, tu sem.

ŠPELA: *Naj zveni srečno zmedeno.* Joc, ujel si me, Joc ...

JOC: Ja ... Na, pa je že spet omedlela. Ti veš, kaj je z njo narobe?

MARE: Noseča je.

JOC: Noseča? Ti je to povedala?

MARE: Ne, vendar ni treba kaj dosti pameti, da človek vse sešteje. Pri mladi puncici slabost kaže lahko le na to, da ima pokvarjen želodec ali pa da je noseča. In verjetneje je, da je noseča. Če mi pa možgani še delajo, potem bi rekel, da njen Tilen, tvoj delodajalec, ni nič kaj zadovoljen s tem.

JOC: Mater, se mi ta tip gravža!

MARE: Men tud. Pa njen kozlanje tud. Na hlačah ga maš ...

JOC: Saj je vseen. Mislim, da prihaja k sebi. *Špelino stokanje.* Daj pomagaj mi, da jo postaviva na noge. Lahko stojiš?

ŠPELA: Ja, mislim, da ja. Obleko sem si umazala, obleko za na poroko. Zdaj imava oba umazani obleki, Joc. Sicer smo pa tako ali tako zavozili poroko.

JOC: Ja, poroko, kariero, življenje ... Špela, mislim, da se mene res ne sme spraševati za pot. Za kakršnokoli pot, razumeš.

ŠPELA: Nehaj, Joc, saj veš, da nisem tako mislila. Sicer pa sploh ne vem, če sem si res želela it na poroko, domov ... *Zavzdihne.* Oh, ja ...

MARE: Smo pa res lep kup nesreče. Mlada nosečnica, slikar, ki ga nihče ne šmirgla, faliran in zapit študent sociologije, kot je bilo že rečeno.

ŠPELA: Razlika je le v tem, da sta se vidva s tem sprijaznila, jaz pa ne vem, če se bom lahko kdaj.

JOC: Sprijaznila? Kaj se hecaš? Misliš, da se človek lahko kar tako sprijazni s tem, da mu življenje komandirajo drugi, kritiki, uradniki, bedasti poslovneži kot je Tilen ... Oprosti, tega zadnjega ne bi smel reč.

ŠPELA: O Tilnu? To, kar si rekel o Tilnu, je še zelo, zelo blago. Moral bi slišat, kaj imam jaz za povedat o njem!

MARE: Vidiš, na to se pije! Škoda, da nimamo pijače.

ŠPELA: Saj jo imamo! V havbi jo imam. Deset let star viski, darilo Marjani in njenemu ženinu. Ga hočeta?

MARE: Če ga hočeva? Mar hoče nebo zvezde in oblake, zemlja vodo, svetlobo in senco, deklica poroko, Joc in Mare deset let star viski? Punca, na plano z njim!

ŠPELA: *Se zasmije*: Sem rekla, da si čisto v redu, samo če se ne delaš pametnega. *Odpiranje in potem zapiranje havbe*. Kdo bo odprl steklenico?

JOC: Daj sem! *Premolk*.

MARE: Veš, Špela, Joc ima tak nožič, s katerim odpre vse, kar hoče, vsako pot do sreče. Ti se ga samo drži, pa boš videla.

ŠPELA: *Se zasmije*. Držim naj se ga? *Se zresni*. Kdo pa misliš, da bo hotel nosečo žensko ...

JOC: Torej je res, kar pravi Mare? Si res noseča?

ŠPELA: Ja.

JOC: In če pravilno sklepam, si se odločila, da boš otroka obdržala.

ŠPELA: Ja. Z Dolenjskega sem, veš, iz srca slovenskega katolištva. Ne, saj ni to ... Samo ... ne vem, zdi se mi ... zdi se mi prav, da ga obdržim. Pa naj si Tilen misli, kar hoče!

MARE: Na to se pije!

ŠPELA: Jaz ne bom, hvala.

MARE: Hej, Joc, bi ti imel eno nosečo žensko, eno lepo, zelo lepo nosečo žensko, ki je, mimogrede rečeno, lepa tudi, ko ni noseča? Madona, seka tale viski!

JOC: Bi, mislim, da bi. Ne, siguren sem, da bi.

MARE: Tudi če otrok ne bi bil tvoj?

JOC: Mogoče.

MARE: Ljubezen je zame nekaj, kar nima nikakršnega opravka s sebičnostjo. Starševa ljubezen do otroka je posebljenje sebičnosti, noben me ne bo prepričal v nasprotno. Saj vesta, kako pravijo ta stari: moj otrok. Pa ni njihov, ampak je sam svoj. Že od začetka. Rediti tujega otroka pa ni sebičnost, ampak je to čista ljubezen, saj ga, konec koncev, rediš iz ljubezni. Nikoli ne moreš reč: moj otrok, če razumeta, kaj mislim. Ja, redit tujega otroka je res prava ljubezen, krščanska, če že hočeš.

JOC: Si slišala? No, si slišala?

ŠPELA: *Skoz hehet*. Vidva sta pijana!

MARE: Ne, ja, seveda sva, ampak zato nisva nič manj človeška, a ne, Joc? *Premolk*. Poslušajte, poslušajte! J'ai une idée. Šli smo na poroko, okej, nismo prišli tja, okej, ampak nič nam ne brani, da ne bi imeli kar tule svoje male poroke, kaj pravita? *Joc in Špela se zasmejeta*. Pa saj sta si všeč. Tale ves dan skrbi zate, kot za kakšno puhasto muco, ti pa tudi - *oponaša Špelo* - Joc, ti si me ujel, Joc. Kaj pravita na to? Jaz vaju z veseljem poročim!

ŠPELA: Vidva sta čist odštekana. Taka poroka ne velja nič, ampak je eno samo ljubo norčevanje. Vidva sta ga mogoče sposobna, jaz pa ne, vsaj mislim, da ne.

MARE: Kako: taka poroka ne velja nič. Verjemi mi, kar je narejeno iz čiste ljubezni, nebo zmerom požegna! No, dajta, spravita se že s te havbe, ne mislim vaju poročat, medtem ko sedita.

ŠPELA: Ti si zmešan!

JOC: Ne vem, meni se pa ideja sploh ne zdi tako slaba. Konec koncev si le nisva antipatična, a ne? Ali pa sva si antipatična? *Špela se samo hihita*. Recimo, da tvoj smeh pomeni, da si nisva antipatična. *Premolk, med katerim se sliši samo Špelin pritajeni hehet*. Te bom kar naravnost vprašal: Špela, bi se poročila z mano?

ŠPELA: Ti si tud zmešan! Taka poroka ne velja nič.

MARE: Če ne velja nič, potem iz nje tudi ne more priti nič hudega, a ne?

ŠPELA: Ne vem ...

MARE: Zato pa jaz vem! Dajmo, na noge! *Premolk*. Pridna. Tako! Pozor, pozor!

Začenja se poroka. *Začne intonirati poročno koračnico, ki se prelije v orgelsko izvedbo*. Ali ti, Janez Žganjar - Joc, veteran in star borec za svobodo umetnosti, misli in življenja, obljubiš, da boš stal v dobrem in hudem, ob kuhalnici in šivanki, ob juhi in omaki, vedno in povsod ob strani tu navzoči ... Oprosti, kako se pišeš?

ŠPELA: Medved.

MARE: Torej, ali obljubiš, da boš stal v dobrem in hudem, v soncu in dežju etc., etc. ob strani tu navzoči Špeli Medved?

JOC: Obljubim!

MARE: In ti, Špela Medved, ali obljubiš, da boš zvesto spremljala tega moškega tu, Jožeta Žganjarja - Joca, skozi vse njegove halucinacije in delirije, skozi kubizem in realizem, manirizem in klasizem, skozi - pazi, to je zelo pomembno - novo podobo, ali obljubiš, da mu boš stala ob strani in paleti, čopiču in vinu na njegovi trnovi življenjski poti? No, bo kaj?

ŠPELA: Prav, Obljubim.

MARE: In zdaj vaju, sredi dolenskih gričev, pod sivim zimskim nebom, proglašam za moža in ženo in vama nazdravljam z deset let starim škotskim viskijem. *Naredi požirek*. Jože Žganjar - Joc, zdaj lahko poljubite svojo ženo Špelo Medved - Žganjar. Kaj še čakaš, trap, kušn že žensko, no! To! Na zdravje! *Premolk*. Sem rekel, da jo poljubi, ne pa da ji glavo odgrizn. *Joc in Špela se zahihitata, a se kmalu zresnita. Premolk*.

ŠPELA: Poglejta, snežiti je začelo!

MARE: Saj sem ti rekel, vse kar je narejeno iz čiste ljubezni, nebo zmerom požegna.

KONEC

Lavrica, pomlad 2000